

SAMLET SAKSFRAMSTILLING**Arkivsak:** 18/1461 - 72**SAMLET SAKSFRAMSTILLING - DETALJREGULERING HEGGVIN
NÆRINGS PARK**

Saksbehandler: Oddny Gudmundsdóttir		Arkiv: PLN 000000
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
56/22	FORMANNSKAPET	27.04.2022
35/22	KOMMUNESTYRET	27.04.2022

Behandling/vedtak i KOMMUNESTYRET den 27.04.2022 sak 35/22**Vedtak:**

Hamar kommunestyre vedtar detaljreguleringsplan for Heggvin næringspark slik den foreligger i vedlagte plankart og bestemmelser med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12 og i kommunelovens § 13.

Det forutsettes at ambisjonene i kommunens klimabudsjett ivaretas

Behandling:

Aud Riseng ble erklært inhabil.
Finn Arne Eriksrud møtte for Aud Riseng.

Innstillingen ble vedtatt med 37 mot 2 stemmer (Svein Ørsnes, Anne Nielsen).

Behandling/vedtak i FORMANNSKAPET den 27.04.2022 sak 56/22**Vedtak:**

Hamar kommunestyre vedtar detaljreguleringsplan for Heggvin næringspark slik den foreligger i vedlagte plankart og bestemmelser med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12 og i kommunelovens § 13.

Det forutsettes at ambisjonene i kommunens klimabudsjett ivaretas

Behandling:

Aud Riseng ble erklært inhabil.
Magne Mathiassen møtte for Aud Riseng.

Ved votering ble innstillingen vedtatt med 10 mot 1 stemme (Svein Ørsnes)

Utredning:**VEDLEGG:**

Følgende dokumenter inngår i reguleringsplanen:
Plankart datert, 15.04.2021, oppdatert 31.03.2022

Reguleringsbestemmelser datert, 25.03.2021, oppdatert 31.03.2022
Planbeskrivelse datert, 08.04.2021, oppdatert 31.03.2022

Vedlegg til plandokumentene:

Notat, endringsdokument
ROS-analyse, versjon J03
Trafikkanalyse, versjon 07
Støyutredning, versjon 02
Notat, landskapsvurdering, versjon V3
Notat, klimagassanslag for batterifabrikk 01
Notat, Lokal overvannshåndtering VA01
Notat, Vurdering av forskjellige løsninger VA02, versjon B03
Notat, Befaringsnotat, VA03
Notat, Flommvurdering, VA04
Notat, Vurdering av løsninger for vannforsyning, VA05
Notat, Klimaanslag-01
Høringsuttalelser og merknadsbehandling
Brev til Statsforvalteren Innlandet, datert 06.10.2021
Brev fra Statsforvalteren Innlandet, datert 17.11.2021
Møtereferat SVV 16.11.2021
Brev kulturvern faglig uttalelse - Arkeologi
Vedtak, Tilrettelegging for etablering av kraftintensiv næring på Heggvin

FAKTA:

Forslagstiller:

Planen er utarbeidet av Norconsult AS for Hamar kommune.

Bakgrunn:

I forbindelse med kommuneplanens arealdel er 2018-2030 ble Heggvin sør lagt inn som aktuell næringspark. Parallelt med arbeidet med ny kommuneplan starta arbeidet med en detaljregulering av området.

Underveis i planarbeidet har det kommet innspill og konkrete henvendelser om næringsområde som har arealer for strøm- og plasskrevende næring.

Hensikten med planarbeidet:

Hensikten med planarbeidet er å sikre Hamars bidrag til aksleringen av et grønt skifte og en fremtidsrettet næringsutvikling gjennom å tilrettelegge for utviklingen av kraftkrevende grønn industri med potensiale for mange arbeidsplasser på Heggvin.

Siste året har det skjedd en dreining i etterspørselen etter næringstomter for kraftkrevende industri. Den globale geopolitiske situasjonen har ført til et ønske blant europeiske stater om å sikre utviklingen av industri av strategisk betydning for morgendagens samfunnsutvikling i egen region. Industri som tidligere har blitt lagt til Asia ønskes nå reetablert i Europa. Dette har ført til økt etterspørsel etter større næringsområder som kan tilby fornybar energi kombinert med konkurransedyktige rammevilkår. Norge er ansett å være konkurransedyktig i denne sammenheng. Heggvins sentrale beliggenheten på Østlandet samt områdets størrelse har gjort Heggvin næringspark svært interessant blant store relevante næringsaktører som søker arealer i størrelsesorden 200 - 1500 dekar.

Den satsingen som gjøres på Heggvin er av interesse for hele Innlandet. Det pågår en stor nasjonal mobilisering for å legge til rette for batterifabrikk. Begrenset tilgang på fornybar kraft i Norge generelt gjør at det er et tidsvindu for å kunne bli en del av denne satsingen. Det har i ett års tid blitt jobbet med å finne en egnet lokasjon for batterifabrikken til samarbeidet mellom Equinor/Hydro/Panasonic. Av en rekke lokasjoner løftet frem fra Innlandet (åtte totalt) viser det seg at det kun er Heggvin som kvalifiserer. Muligheten til å kunne legge til rette for batteriproduksjon og annen kraftkrevende- og arbeidsplassintensiv næring på Heggvin kan derfor ha stor betydning for muligheten for Innlandet til å ta del i den grønne omstillingen denne satsingen representerer og som norske myndigheter bestreber seg på for å få på plass. Dersom slik etablering skulle bli en realitet kan det også generere svært mange arbeidsplasser som vil ha stor betydning lokalt og regionalt. Målsettingen med utvikling av området er å sikre etablering av kraftkrevende aktører som kan gi stor lokal sysselsetting.

For å få lagt til rette for en næringsutvikling for energikrevende industri på Heggvin er det etablert et samarbeid rundt regulering av området mellom Hamar og Løten kommuner slik at man sammen kan legge til rette et område på nærmere 1500 dekar med en tilnærmet lik andel liggende i hver av kommunene. Reguleringen vil skje i to faser og vil resultere i to ulike reguleringsplaner, en i regi av Hamar kommune og en i regi av Løten kommune.

Lokalisering:

Planområdet ligger på kommunegrensa mellom Hamar kommune og Løten kommune, ca. 14 km fra Hamar sentrum og med god tilknytning til rv.25 og relativt kort avstand til rv. 3 og E6. Området ligger rett syd for Heggvin gjenvinningsstasjon og nord for Vang transformatorstasjon.

Totalt planområde i Hamar kommune er på ca. 770 daa. Inkludert i dette er et lite område i Løten kommune, langs en arm av Arnsetvegen mot rv. 25, se fig.2. Den delen av planen som ligger i Løten kommune behandles og vedtas av Løten kommune.

Planområdet består stort sett av skog- og landbruksområder med tilknyttet virksomhet og boliger.

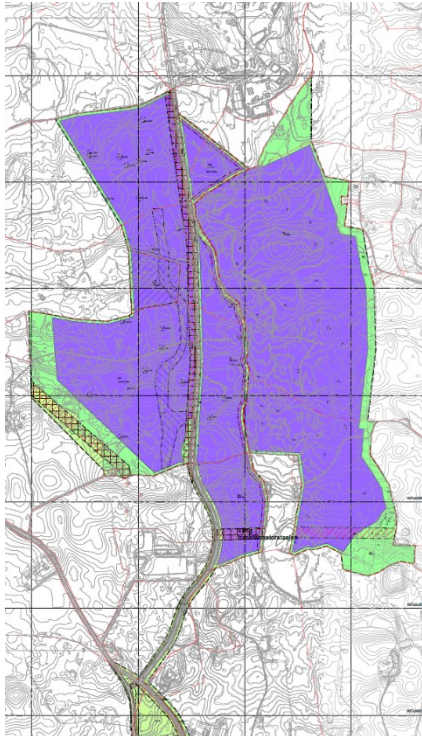
Forhold til andre planer:

I kommuneplanens arealdel (2018-2030) vises størstedelen av området som næringsformål. Reguleringsplanen tar også med seg arealer avsatt til LNF (landbruk-natur- og friluftslivsområde). Planen overlapper en del av reguleringsplan for Rv 25 Ålstad øst – Balke.

Plangrensa ligger helt inntil eksisterende plangrense for Heggvin avfallsstasjon, og planområdet grenser også inntil Løten kommune.

Løten kommune har igangsatt reguleringsplanprosess på tilliggende område i Løten kommune. Planprogram er fastsatt 3. november 2021. Reguleringsplanen i Løten er forventet 1. gangsbehandlet i mai 2022.

Statlige planer og retningslinjer, samt og kommunale føringer er lagt til grunn for utarbeidelse av planen.

Figur 1 Viser planområdet i Hamar og planforslag i Løten

Figur 2 Viser avgrensning for planområdene i Hamar og Løten

Planforslaget:

Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for bygging av særlig areal- og kraftkrevende virksomhet, som datasenter og batteriproduksjon, med tilhørende service- og støttefunksjoner, inkludert tekniske anlegg som er nødvendig for virksomhetens drift. Det kan etableres høyspenningsanlegg, nødstrømsanlegg, og varmegjenvinningsanlegg innenfor planområdet. Dette er virksomhet som krever store arealer og volumer.

Planforslaget er med hensikt gjort fleksibelt med tanke på plassering av bebyggelse innenfor industriformålet og med tillatelse til store flater og høyder. Ut ifra arealøkonomiske hensyn er det ønske om høy utnyttelsesgrad. Denne er satt til en %BYA på 70% (fotavtrykk).

Pkt. 2.9 i bestemmelsene, om Energiforbruk (tidligere 2.9 Vannbårende varme og fjernvarme), åpner for muligheter til produksjon av energi i området med f.eks solceller.

For å oppnå positive effekter i dette regnskapet har man også lagt inn krav i reguleringsbestemmelsene pkt. 4.1, knyttet til utbyggingen.

Bedrifter skal legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt..

Atkomst til området knyttes til eksisterende vegnett. Avhengig av utnyttelsen av området og hvor trafikkskapende virksomheten i området blir, kan det bli en betydelig økning av trafikken i området. Det vises til egen trafikkanalyse. En utnyttelse med

anslagvis 2000 nye arbeidsplasser vil medføre at det på sikt må etableres et nytt kryss tilknyttet rv. 25. Dette er sikra i pkt. 4.2 i bestemmelsene.

Planprosessen:

Det har vært jobbet med saken i Hamar kommune siden 2016/2017, da området ble avsatt som fremtidig næringsområde i arealdelen av kommuneplanen.

I forbindelse med kommuneplanprosessen var det kontakt med direkte berørte grunneiere i området.

Oppstartsmøte for detaljregulering var avholdt den 2. mars 2018 og varsel om planoppstart ble sendt ut 23. mai 2018 med uttalefrist den 29. juni 2018. Den 21. januar 2021 ble det sendt varsel om utvidelse av planområdet, med uttalefrist 14. februar 2021.

Ved varsel om oppstart ble det lagt inn varslingsgrense på noe større areal enn det som er satt av til næringsområde i kommuneplanens arealdel (KP). Dette for å sikre infrastruktur og for å sikre grønne randsoner mot eventuell utbygging. I tillegg omfattet varslingsgrensa også området der trafoen står og dyrka mark mellom trafo og område avsatt til næring i KP. Dette området er tatt ut etter innspill ved planoppstart.

I januar 2021 ble det varslet utvidelse av planområdet. Det er gjort med bakgrunn i interesser og henvendelser fra flere større aktører som har behov for et større sammenhengende område.

Innspill som kom i forbindelse med varsel om oppstart og høring av planprogram er gjengitt og kommentert før fastsettelse av planprogrammet. Innspillene gjentas ikke i plandokumentene, men forhold som har betydning for utforming av planmaterialet kommenteres kort. Innspill i forbindelse med utvidelse av planområdet ligger vedlagt.

Den 28. april 2021 ble planforslaget førstegangs behandlet i formannskapet, sak nr. 56/21. Planforslaget ble lagt ut til offentlig ettersyn med uttalefrist den 13. juni 2021.

Det kom 11 merknader til høringsforslaget og disse er kommentert i vedlegg, «Høringsuttalelser med merknadsbehandling». To uttalelser har kommet etter at uttalefristen er gått ut, men de er tatt med i merknadsbehandlingen.

Innsigelse:

Det er kommet **innsigelser** til høringsforslaget. Statsforvalteren viser til nasjonal jordvernstrategi, og til Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og fremmer innsigelse til reguleringsplan for Heggvin næringspark.

Statsforvalteren savner en redegjørelse for behovet som tilsier at hensynet til de nasjonale jordvernmålene kan fravikes. Innsigelsen gjelder utvidelse av planområdet på fulldyrka jord på gbnr 160/2, som er avsatt til LNF i kommuneplanens arealdel.

Statens vegvesen fremmer innsigelse til planforslaget med bakgrunn i mangelfull utredning av de konsekvensene planen kan få for framkommelighet på rv. 25.

Endringer etter førstegangsbehandling:

Som ledd i kvalitetssikringen av planforslaget, og for å imøtekomme høringsuttalelser og innsigelser, er det gjort mindre endringer i plankart, bestemmelser og planbeskrivelse, og supplert med utredninger. For å synliggjøre hvilke endringer som er gjort i bestemmelsene er det laget et notat-endringsdokument, se vedlegg.

Det er utarbeidet en ny landskapsvurdering og trafikkanalyse. I tillegg er det utarbeidet notater for støy og klimagassanslag, samt flere notater som omhandler VA (vann og avløp).

VURDERING:

Type næringsvirksomhet

Området er avsatt for kraft- og arealkrevende virksomhet. Det har også vært viktig at planen skal være robust/fleksibel nok for at den også vil fungere for aktører/virksomhet som ikke krever store arealer. Det kan f. eks være aktører som utnytter overskuddsvarme fra stor virksomhet.

Bestemmelsene til høringsutkastet inneholdt et pkt. 3. «Krav om utfylling av reguleringsplan», som hadde til hensikt å sikre at det kan gjøres endringer i planen dersom deler av området får en etappevis utvikling for mindre etableringer. Statsforvalter viser til reguleringsveileder som sier at i en detaljregulering kan det ikke stilles krav om ytterligere detaljregulering for delområder. Plan- og bygningsloven §12-7 nr. 4 om utomhusplan kan ivareta plassering av bygg og utforming av uteareal. Dette er nå sikret i oppdaterte planbestemmelser under pkt. 2.3 Landskapsplan/utomhusplan og i pkt. 6.1 om deling av eiendommer og 6.5 Rekkefølge i tid.

Bestemmelsene i Pkt. 3 utgår dermed (nummereringen ligger fortsatt inne for å gjøre det lettere å referere til og påpeke endringer som er gjort etter høring). Kommunedirektør mener at endringer som er gjort i bestemmelsene ivaretar hensikten med arealutnyttelse i området og sikrer mulighet for å stille krav om etappevis utvikling dersom det blir etablering av flere mindre aktører.

Overskriften på pkt. 2.9 i bestemmelsene er endret fra «Vannbåren varme og fjernvarme» til «Energibruk», dette for også å dekke muligheten for produksjon av f.eks energi med solceller.

Bestemmelsene i punkt 4.1 åpner for «bygninger for særlig areal- og kraftkrevende virksomhet, primært datalagringssenter/batterifabrikk». Hamar/Løten har med dette området en arealressurs med en spesielt god tilgang til elektrisk kraft. Det er en ressurs som bør forvaltes på en samfunnsmessig god måte. Batteriproduksjon er en viktig del av «det grønne skiftet», og kan innebære et vesentlig antall arbeidsplasser.

Det vil være mulig å oppnå betydelige effekter på bærekraftige løsninger for området, på grunn av renere energi. Det er ønskelig men dette avhenger av typen etablering for å lykkes. Samtidig som energikrevende virksomheter i dette området vil ha

betydelig positive klimaeffekter på grunn av bruk av renere energi, vil det ha negative lokale effekter i f.eks. form av transport og avskoging.

Med evt. batteriproduksjon og et betydelig antall ansatte bør det tilrettelegges for kollektive transportløsninger. Området har i dag lav kollektivdekning. Området forventes å bli betjent av et arbeidsmarked med hovedtyngde på aksene mellom Hamar og Elverum og dagens kollektivtilbud på denne strekningen må forsterkes.

Innsigelse fra Statens vegvesen knyttet til trafikk/rv25

Den 16.11.2021 ble det avholdt et møte med Statens Vegvesen for å klargjøre problemstillingen og presentere mulig løsning for å imøtekomme innsigelsen. I henhold til vegnormal skal kryss med så stor trafikkbelastning planlegges som planfritt.

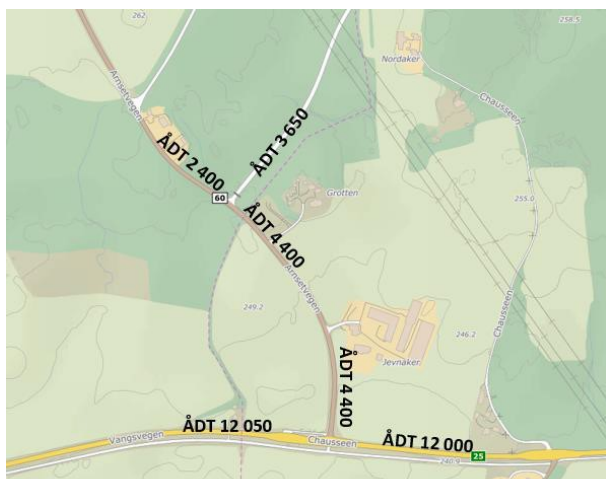
Nye Veier har fått rv. 25 strekningen E6 (Hamar)-rv.3 overført fra SVV for planlegging og utbygging. Det er ikke enda avklart om det blir ny trasé eller når planlegging for ny rv. 25 starter.

Inntil da må det etableres en løsning for krysset som sikrer trafikkavvikling og myke trafikanter, og som er samfunnsmessig økonomisk. SVV har uttrykt forståelse for at det ikke blir utarbeidet en planfri kryssløsning før eventuell utbygging av ny rv. 25, selv om utbyggingen på Heggvin medfører økt trafikkmengde. Å bygge et midlertidig planskilt kryss vil beslaglegge store arealer med dyrkbar jord.

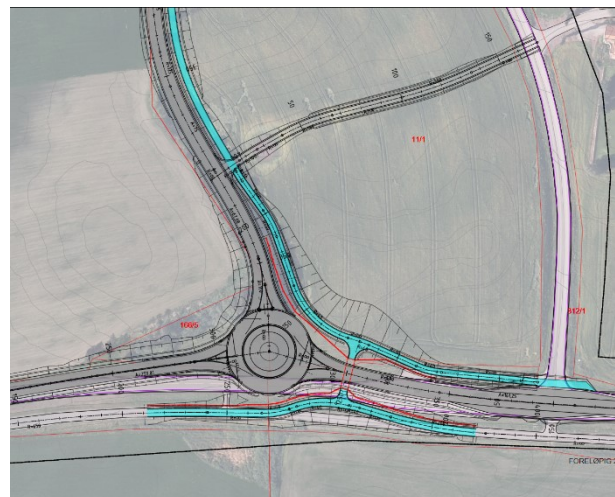
Det er skissert en mulig løsning som innebærer rundkjøring (fig.4) på arealer i Løten kommune. Denne løsningen blir dermed håndtert i Løten planen. For en slik løsning må det søkes fravik. Det er Vegdirektoratet som håndterer fravikssøknader.

I denne reguleringsplanen opprettholdes dagens løsning (fig.3). Ved bruk av dagens kryssløsninger kan planområdet kun skape en trafikkmengde på ÅDT 650 før kapasiteten i krysset overstiges.

Den vise til møtereferat fra 16.11.2021 med Statens vegvesen. For å imøtekomme innsigelsen fra SVV er trafikkanalysen oppdatert, og det er lagt inn bestemmelse i punkt 6.4 Rekkefølge i tid, som sikrer utarbeidelse av nye trafikkanalysen og at trafikkmengde i eksisterende kryss ikke kan overstige restkapasitet på 650 ÅDT. Kravene til Statens vegvesen er dermed oppfylt.

Figur 3 Dagens kryss blir opprettholdt i denne planen

for Heggvin næringspark i Løten

Trafikksikkerhet

Det er flere som har sendt inn merknader og som er bekymret for både dagens trafikksituasjon og framtidens, og mener at kapasiteten er sprengt på krysset Arnsetvegen/rv. 25. Det vises også til situasjoner som kunne ha ført til alvorlige ulykker og uttrykkes ønske om gang- og sykkelveg nordvestover langs Arnsetvegen i tillegg til planlagt gang- og sykkelveg.

Trafikkanalysen samt kap. 7.3.3. Trafikk/vegsystem/adkomst i planbeskrivelsen er oppdatert. Trafikkanalysen viser både dagens og fremtidig situasjon, som legger til grunn at planområdene i både Hamar og Løten kommune er ferdig utbygd om 10 år, med opptil 2000 arbeidsplasser. Ny trafikkanalyse tilsier en generell trafikkøkning på ca.11% i krysset fra Heggvin inn på Arnsetvegen, både mot rv. 25 og retning kryss ved Arnsetvegen/Lageråsvegen, i 2031.

Kommunedirektøren har forståelse for bekymringene rundt sikkerhet i og ved Arnsetvegen. Kommunedirektøren påpeker at gang- og sykkelveg fra krysset inn til Heggvin næringspark til kryss på rv.25 er lagt inn i plankart og opparbeidelse er sikret i pkt. 6.4 i bestemmelsene.

Det vurderes slik at utbygging av gang- og sykkelveg nord-vest over fra kryss til Heggvin næringspark til kryss ved Arnsetvegen/Lageråsvegen ikke kan pålegges et eventuelt næringsprosjekt/næringsutbygger å bygge ut. Det er mange strekninger langs fylkesvegnettet i Hamar kommune som trenger gang- og sykkelveg. Men med økt trafikk og spesielt tungtransport i forbindelse med Sirkula og eventuell økt trafikk i forbindelse med planforslaget så burde dette være en strekning som blir høyere prioritert i neste handlingsprogram for fylkesveger.

Dyrka mark og jordbrukshensyn

Statsforvalteren fremmet innsigelse til utvida planområde som berører område med dyrka mark. Kommunen har etter dette lagt fram nærmere dokumentasjon av behovet, jf brev sendt Statsforvalter 07.10.2021.

Årsaken til behovet for å omdisponere landbruksareal er å sikre effektiv arealdisponering. Området har en utfordrende utforming på grunn av eksisterende vei og høyspentraser som deler arealet. Området skal legges til rette for næringer som batteriproduksjon og annen kraftkrevende og arbeidsplassintensiv næring. Bygningskropper og produksjonslinjer for slike aktører består av store arealkrevende bygg og installasjoner. Det er ikke uvanlig med bygningskropper ved slike etableringer er på 30 – 150 dekar. Landbruksarealet er avgjørende for å sikre god arealdisponering og tilpasning for aktuelle aktører. Det vises til pkt. 5.3 i bestemmelsene. Her er det sikret nydyrking på et erstatningsareal, og erstatningsfaktor 1,5 er lagt til grunn. Kommunedirektøren ser ulempen med å omdisponere dyrka mark, men vurderer at andre samfunnsnyttige formål veier tyngre i denne konkrete saken.

I brev av 17.11.2021 viser Statsforvalteren til dialog med kommunen og dokumentasjon som er oversendt, og finner at forespørselen om nærmere dokumentasjon av behovet er imøtekommet og at innsigelsen kan trekkes.

Kulturminner

I forbindelse med utvidet planområde er det gjort registreringer på de to områdene som ikke er undersøkt før. Registreringen ble foretatt i mai 2021, og det ble gjort ytterligere funn av automatisk freda kulturminner (kullgroper). Hamar kommune sende søknad om dispensasjon for fjerning av automatisk freda kulturminner. Innlandet fylkeskommune søkte faglig råd hos Kulturhistorisk museum som skal verne om kulturminner og arbeide for at kulturminneverdiene blir tatt hånd om på best mulig måte. I denne saken støtter Innlandet fylkeskommune seg på vurderinger fra Kulturhistorisk museum som mener at private hensyn og hensyn til samfunnet veier tyngre enn de kulturminnefaglige verdiene, og har innvilget dispensasjon.

Landskap

Landskapsanalyse viser at det er vanskelig å unngå at bebyggelse blir synlig fra omgivelsene. For å dempe virkninger skal bygningsmassen tilpasses best mulig med tanke på utforming, materialbruk og farger. Dette er sikret i pkt. 4.1 i bestemmelsene.

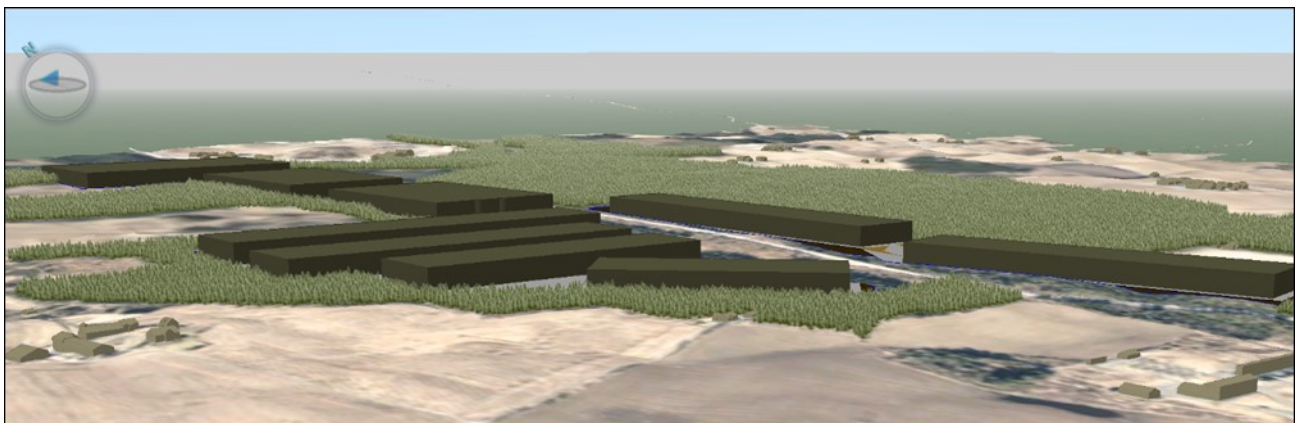
Planen legger opp til en grønn randsone, merket GV1-3 i plankart, mot dyrka mark/boligbebyggelse, for å dempe virkninger og for å ivareta sammenhengende grønn struktur, se pkt. 4.3 i bestemmelsene.

Det har foregått en dialog med en stor næringsaktør som viser interesse for deler av området. De har behov for bygninger opptil 28 meter og kjøletårn på 40 meter, se fig. 6. De vises til oppdatert landskapsanalyse som ligger vedlagt saken, Notat, landskapsvurdering, versjon V3. Der er det gjort arbeid med å belyse virkninger med økt høyde i område BN5. Det er i samarbeid med Løten kommune vurdert som akseptabelt å imøtekomme denne aktøren.

Det er gjort endringer i pkt. 4.1 Bebyggelse og anlegg under Næringsbebyggelse (felt BN1-7) i planbestemmelser (se utsnitt, rød tekst) som gjør at det tillattes økt byggehøyde innenfor et begrenset område på maks 40% av byggearealet.

«Bebyggelsen kan tillates oppført med maksimal høyde på 20 meter fra gjennomsnittlig ferdig planert terreng. Ut over dette tillates kjøletårn på inntil 30 meters høyde. På begrenset område på maks 40 % av næringsarealet er det tillatt med høyde på 30 meter fra gjennomsnittlig ferdig planert terreng, med da kjøletårn på 40 meter høyde.»

Endringsforslaget på økt byggehøyde er ikke sendt ut på høring

Figur 5 Fugleperspektiv mot nord-øst, viser byggehøyder på 20 meter.

Figur 1 Fugleperspektiv mot nord-øst, viser byggehøyder opp til 30 meter.

Ut i fra landskapshensyn burde det ikke tillates bebyggelse høyere enn høyden på skogen rundt (ca. 15-25 m). Som vises i landskapsanalysen vil landskapsvirkningen bli større ved høyder over 20 meter, siden man flere steder vil bryte silhuetten av vegetasjonen.

Det er vanskelig å se for seg virkning av økt byggehøyde og er det derfor sammen med søknad om tillatelse for de enkelte tomtene gjort krav om at det skal foreligge en landskapsplan, som bl.a. skal inneholde 3D modell, eksisterende og framtidige koter. Dette er sikra i planbestemmelse pkt. 2.3 Landskapsplan.

Kommunedirektøren ser utfordringene i det å bygge høyt og ved å øke høyden i del av området, men vektlegger utnyttelsen og etterspørsel etter denne type næringsareal kommunalt og regionalt. Her er det lagt vekt på at samfunnsnyttene veier tyngre enn de lokale landskapsvirkningene fra denne typen virksomhet.

Støy

Det er allerede støy fra eksisterende trafo (utenfor planområde) og store kjøretøy som kjører ut og inn i gjennom planområdet til Heggvin nord. I tillegg til økt trafikk så forventes at støy fra virksomheter i næringsparken kan påvirke nabolaget negativt. Støy fra virksomheter skal tilfredsstille grenseverdier i T-1442/2021. Dette er sikra i pkt. 2.7 Miljøkvalitet i bestemmelsene.

Der står det også at dersom trafikkmengde overstiger det som er lagt til grunn i trafikkutredningen må det gjennomføres en ny støyvurdering basert på aktuelle trafikkmengder.

KONSEKVENSER FOR BARN OG UNGE:

Det vurderes at planen ikke har noen store konsekvenser for barn og unge, unntatt at planen knyttes trafikkforhold langs Arnsetvegen, der det reguleres inn gang- og sykkelveg langs Arnsetvegen på strekning fra veg inn på planområde til kryss på rv. 25. Dette vil dermed bedre forholdene for myke trafikanter på den strekningen med mest trafikk.

KONSEKVENSER FOR KLIMA OG MILJØ:

Som tidligere er nevnt kan kraftkrevende- og arbeidsplassintensiv næring på Heggvin ha stor betydning for muligheten for Innlandet og Regionen til å ta del i den grønne omstillingen og bidra inn i en verdikjede som er viktig for den grønne omstillingen. Samtidens medfører det konsekvenser for miljø og klima lokalt.

Det er viktig å understreke at selve produksjonen med hele dens verdikjede og produktenes livsløp ikke er vurdert i denne sammenheng. Det er kun konsekvenser knyttet til arealbruk og de forhold som reguleringsplanen har til hensikt å regulere, som vurderes her.

Lokalisering og mobilitet

Transport vurderes å være en stor lokal utslippsdriver ved etablering av næringspark på Heggvin. Enhver plass- og kraftkrevende virksomhet vil generere økt trafikkmengde fra arbeidsreiser og transport tilknyttet varer og produksjon. Vi viser til trafikkanalysen, som inneholder beregninger av framtidig trafikksituasjon.

For varetransport har planområdet en relativt gunstig beliggenhet i forhold til godsterminalen på Sørli i Stange kommune. Det finnes muligheter for å kunne koble næringsområdet til terminalen med et privat sidespor, eller begrense tungtransport ved omlasting til bane for videre transportering. Dette er scenarier basert på mulighetsstudier, og ikke noe som sikres gjennomført gjennom arealplanen.

Transport for personer som vil ha arbeidsplassen sin på fabrikken vil medføre økte utslipp av klimagasser. Som kjent er utslipp fra personbiltrafikken en av Hamars største klimautfordringer. Pr i dag er området lite tilrettelagt for alternative transportformer, og personbilen har et stort fortrinn ved å være mest effektiv både i tid og tilgjengelighet. Det vises til trafikkanalysen kap. 3.6-3.8 som omtaler dagens situasjon for gående/syklende og kollektivtrafikken. Dersom sykkel/gange og kollektiv skal være et realistisk alternativ til bilen, må det tilrettelegges for det. Kort vei til bussholdeplass, hyppige avganger, gode fasiliteter for sykkelparkering og garderober med muligheter for dusj og klesskift er eksempler for slike tilretteleggingstiltak. Disse legger til rette for at miljøvennlige transportformer skal være et praktisk enklere valg, men gir ingen garantier for at man oppnår ønsket adferd.

Plangrep for å redusere økning av utslipp fra privatbil:

- ✓ Krav om opparbeidelse av g/s-veg fra rv. 25 og fram til byggeområdene.
- ✓ Krav om at minimum 20 % av parkeringsplassene på området skal utstyres med lademulighet for elbil. Her vises det også til behovet for en konkret vurdering og videre til parkeringsforskriften.
- ✓ Bestemmelse om videre utredning av utslippsreducerende tiltak fra transport.

Utover dette er det ikke særskilt tilrettelagt med fysiske tiltak for økningen i trafikk tas med kollektiv, sykkel eller gange. Det er ikke fastsatt antall parkeringsplasser i reguleringsplanforslaget, og planen inneholder slik sett ingen restriksjoner for bruk av privatbil. Aktører for batterifabrikk har skissert et behov for 1000 parkeringsplasser.

Inngrep i karbonrike arealer – Nedbygging og nydyrking

Arealbruk er i seg selv en kilde til utslipp, og EUs rammeverk forplikter til netto null utslipp fra sektoren skog og annen arealbruk (omfatter skog, myr, dyrka mark, beiteområder og annen utmark og utbygd areal. I tillegg omfattes karbon i treprodukter. Årsaken til at skog er fremhevet i kategorien er at skog har en enestående evne til å ta opp og lagre karbon. Det er også lagret store mengder karbon i jordsmonnet i skogen. Det er lagret 3-4 ganger så mye karbon i jordsmonnet enn i biomassen av vegetasjonen over bakken (NINA-rapport Karbonlagring i norsk

økosystemer, 2020). Ved bearbeiding av jordsmonnet, som ved graving til nybygg og infrastruktur, frigjøres det store mengder karbon til atmosfæren.

Ved permanent fjerning av skog og annen vegetasjon (avskoging) mister man også arealet sin evne til å ta opp og lagre karbon i framtiden. Nedbygging av skog gir på den måten et dobbelt utslipp; ett i form av direkte utslipp til luft og ett som skjer over tid i form av tapt opptak.

Ved nydyrking sikrer man areal til landbruksdriften og opprettholdelse av kulturlandskap. Til nydyrking vil man ta i bruk areal med høy produksjonsevne og i de aller fleste tilfeller medfører det ytterligere avskoging og dermed et økt karbonutslipp. I et rent utslippsperspektiv er dette dermed et tiltak som gir en negativ klimaeffekt. Utslippet er likevel mindre ved overgangen fra skog til dyrka mark enn fra skog til bebyggt areal.

Energi

Næringsparken vil primært benytte seg av energi fra Vang trafostasjon, som er lett tilgjengelig. Med stor bygningsmasse og store flater vil det være gode muligheter for lokal energiproduksjon. Reguleringsplanen sikrer krav om vurdering av lokal energiproduksjon. Videre skal overskuddsenergi/spillvarme fra virksomheten vurderes utnyttet.

Hamar kommune har fått innvilget klimasatsmidler til å gjennomføre en mulighetsstudie for utnytting av overskuddsvarme fra ny virksomhet på Heggvin. Analysen vil inneholde en kartlegging av aktuelle og potensielle aktører og tilleggsnæringer som vil kunne utnytte denne type overskuddsenergi i egen virksomhet og produksjon. Hensikten med dette er å kunne sette ulike biprodukter fra produksjonen inn i en sirkulær sammenheng og unngå at energi og varme som kan utnyttes lokalt går til spille.

Naturmangfold

Miljømessige

konsekvenser lokalt vil være at vilt og natur i eksisterende skogområde vil bli fortrent til fordel for næringsutvikling.

Det er ikke til å unngå at utbygging påvirker naturverdier i området som i hovedsak består av skogsareal med høy bonitet og et mindre areal definert som dyrkbar mark. Selv om det ikke er gjort funn av truende arter eller viktige naturtyper innenfor området, er området viktig som landskapsøkologisk korridor for vilt. Grønne korridorer/randsoner er sikret opprettholdt i plankart GV1-3 og i bestemmelsene, slikt at området har mest mulig sammenhengende grønn korridor og kan fortsette å fungere som ferdselsåre for vilt. Dyrka mark skal erstattes med et annet dyrkbart område, dette er sikret i pkt. 5.3 i bestemmelsene.

Oppsummering klima og miljø: Lokale konsekvenser –global gevinst?

I den totale vurderingen av klimakonsekvenser ved Heggvin vil det være avgjørende hvilken type virksomhet som etablerer seg. Eksempelvis vil produksjon av elbatterier kunne medføre en klimagevinst globalt, både fordi produksjon i Norge vil foregå uten bruk av fossile energikilder og fordi elektrifisering av bilparken vil kunne føre til store utslippskutt innenfor transportsektoren. Nasjonalt er det et mål at

Norge skal ta del i det grønne skiftet og grønn industriutvikling. Regnskapet vil dermed kunne gi en klimagevinst, til tross for at de lokale konsekvenser for klima og miljø er negative.

Reguleringsplanen åpner for at andre kraft- og arealkrevende virksomheter kan etablere seg på området, og reguleringsplanen gir ingen garanti for at det er batterifabrikk som etablerer seg her. Andre typer virksomheter vil ha samme lokale ulemper for miljø og klima, men kanskje ikke samme globale positive effekt (det kommer an på virksomheten, produksjonen osv.). Hvorvidt de negative konsekvensene knyttet til arealbeslag mv. veies opp av en større fordel og samfunnsmessige gevinster, avhenger av type virksomhet og hva den genererer av positive ringvirkninger for klima globalt.

I ytterste konsekvens er risikoen å tilrettelegge for næringsetablering som krever stort areal og genererer økte klimagassutslipp, uten at dette kompenseres for i form av gevinster andre steder. Det er lagt inn en bestemmelse som gir kommunen en hjemmel for å avvise virksomheter som ikke er i tråd med intensjonen for området. Dette *kan* f.eks. være aktuelt med tanke på virksomheter som krypto-fabrikk el.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER:

Samarbeidet med Løten og Eidsiva Energi blir rigget slik at kommunenes kostnader blir kompensert/tilbakebetalt til kommunen ved salg av arealet. Dette er regulert i opsjonsavtalene mellom Hamar og Løten kommune og grunneierne og vil bli håndtert av Heggvin Utvikling AS. I formannskapet 17.11.2021, sak 201/21 og kommunestyret 24.11.2021, sak 122/21 vil politikerne vedta at Hamar går sammen med Løten og Eidsiva Energi og etablerer Heggvin Utvikling AS som felles selskap som vil koordinere aktiviteter og tilrettelegge for utviklingen på Heggvin.

KONKLUSJON:

Kommunedirektøren mener at arbeidet med utvikling av Heggvin næringspark støtter godt oppunder målene i kommuneplanens samfunnsdel, og at Hamar sammen med Løten har et naturlig fortrinn for tilrettelegging og etablering av kraftkrevende industrier med utgangspunkt i kapasiteten som kan hentes fra Vang trafo.

Tiltakene som det her legges til rette for, er i en skala som er uvanlig i området. De medfører konsekvenser for flere av utredningstemaene og vil endre området betydelig. Konsekvensbildet er også svært avhengig av hva slags virksomhet som etableres på området, og hva denne genererer av ringvirkninger for bl.a. klima og arbeidsplasser.

Kommunedirektøren tilrår at detaljreguleringsplan for Heggvin næringspark vedtas.